

Voorgestelde aanpak van commissie Boertien vermindert schade aan landschap door rivierdijkversterking met meer dan de helft

Als de voorstellen van de commissie worden opgevolgd, betekent dit dat de schade aan landschap, natuur- en cultuurhistorische waarden door rivierdijkversterking minstens 55% kan worden verminderd. Tot deze conclusie komt de commissie 'Toetsing uitgangspunten dijkversterkingen' bij de aanbidding van het advies van zijn commissie aan de minister van Verkeer en Waterstaat, mevrouw J. R. H. Maij-Weggen.

Naast dr. C. Boertien bestaat de commissie verder uit: mevrouw dr.

H. M. de Boois, drs. E. H. T. M. Nijpels en prof. ir. M. J. Vroom.

De aanbidding vond plaats in Perscentrum Nieuwspoot op maandag 11 januari 1993.

De commissie baseert haar advies op basis van de resultaten van het onderzoek van het Waterloopkundig Laboratorium en het European-American Center for Policy Analysis (WL/RAND).

De commissie Boertien stelt de minister van Verkeer en Waterstaat voor de rivierdijkversterking op een aantal punten anders aan te pakken. Hierbij moet wel de veiligheid tegen overstrooming voldoende worden gewaarborgd.

In het bijzonder stelt de commissie aanpassingen voor op het gebied van:

- de toepassing van uitgekende ontwerpen en van bijzondere constructies;
- de besluitvormingsprocedures;
- de gewenste veiligheidsnormen;
- de te gebruiken extrapolatie-methode voor de bepaling van de maatgevende afvoer;
- de leidraad voor het ontwerpen van rivierdijken;
- het beheer en onderhoud van de dijk;
- de subsidie-regeling.

De commissie stelt dat voor de toekomst moet worden gekozen voor een wijze van rivierdijkversterking die minder schade toebrengt aan landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden. Volgens de commissie is dat mogelijk door de daarvoor aanwezige technische mogelijkheden beter te benutten. Voorgesteld wordt ook het zogenoemde 'uitgekend ontwerpen' meer toe te passen. Dit betekent dat de rivierdijkversterking duurder uitvalt, maar dit is een extra uitgave die door de commissie als verantwoord wordt aangemerkt.

De commissie stelt dat bij de vaststelling van de veiligheidsnormen de volgende aspecten een rol spelen:

- het persoonlijke risico bij overstrooming;
- de economische schade bij overstrooming;
- de sociale ontwrichting die bij overstrooming is te verwachten;
- de schade die door de dijkversterking aan landschap, natuur- en cultuurhistorische waarden wordt toegebracht;

- de kosten van de dijkversterking.

De commissie stelt dat moet worden gekozen tussen een veiligheidsnorm van 1/500 en 1/1.250 per jaar. Zelf geeft de commissie aan dat zij een lichte voorkeur heeft voor het handhaven van de huidige veiligheidsnorm 1/1.250. Wel wordt door de commissie in overweging gegeven dat een veiligheidsnorm van 1/500 aangehouden zou kunnen worden voor die gebieden, waar de inundatie diepte gering is en waar de vluchtmogelijkheden op korte afstand aanwezig zijn. De commissie denkt hierbij in het bijzonder aan de westelijke IJsseldijk.

Het advies van de commissie bevat verder voorstellen voor een andere berekening van de maatgevende afvoer. Doorvoering van deze nieuwe berekeningswijze betekent voor de Waal een verlaging van de vereiste dijkhoogte met 45 cm. Voor de Nederrijn en de IJssel komt het neer op een verlaging met 20-25 cm. Ook kunnen de dijken volgens de commissie steiler worden ontworpen waardoor het ruimtebeslag van de dijkversterking wat kan worden verminderd.

De commissie dringt aan op verbetering van de besluitvormingsprocedures.

Zij stelt daarom voor om bij alle nog niet door Gedeputeerde Staten goedgekeurde versterkingsprojecten een milieu-effectrapportage verplicht te stellen.

Geadviseerd wordt per project een stuurgroep in te stellen waarin alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd.

De project-procedure die de commissie voorstelt biedt meer mogelijkheden om te komen tot een breed gedragen projectplan voor de versterking van een deel van de rivierdijk, dan de besluitvormingsprocedure die tot nu toe wordt gevolgd. Verder stelt de commissie voor dat de

betrokken provincies voor hun gebied een beleidsplan voor de rivierdijkversterking gaan opstellen.

In tegenstelling tot wat nu gebruikelijk is, merkt de commissie met betrekking tot de subsidieregeling op dat als subsidiabele kosten moeten worden aangemerkt: de voorbereidings- en ontwerpkosten, en de kosten van de inventarisaties van landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden, die ten behoeve van de voorbereiding moeten worden gemaakt.

Nu komen alleen de aanlegkosten en de kosten van het grondmechanisch- en het vegetatiekundig onderzoek voor subsidiëring in aanmerking.

De meerkosten voor voorbereiding, ontwerp en aanleg van de rivierdijkversterking, die zullen ontstaan als gevolg van de aanpak die door de commissie wordt voorgestaan, zullen evenredig over Rijk en dijkbeheerder moeten worden verdeeld.

Voor het Rijk kan dit worden gerealiseerd door de jaarlijkse budgetten voor de rivierdijkversterking te verhogen, of bij handhaving van de jaarlijkse budgetten, door de einddatum van het totale versterkingsproject enige jaren later te plannen.

De commissie stelt dat het gewenst is de voorstellen op zo kort mogelijke termijn in te voeren. De voorstellen voor technische aanpassingen dienen ook zoveel als mogelijk te worden doorgevoerd in de reeds in uitvoering zijnde projecten.

De commissie adviseert die projecten die nog geen door Gedeputeerde Staten vastgesteld principeplan kennen, de door de commissie voorgestelde projectprocedure, inclusief de milieu-effectrapportage-procedure te laten doorlopen.

(persbericht commissie Boertien)